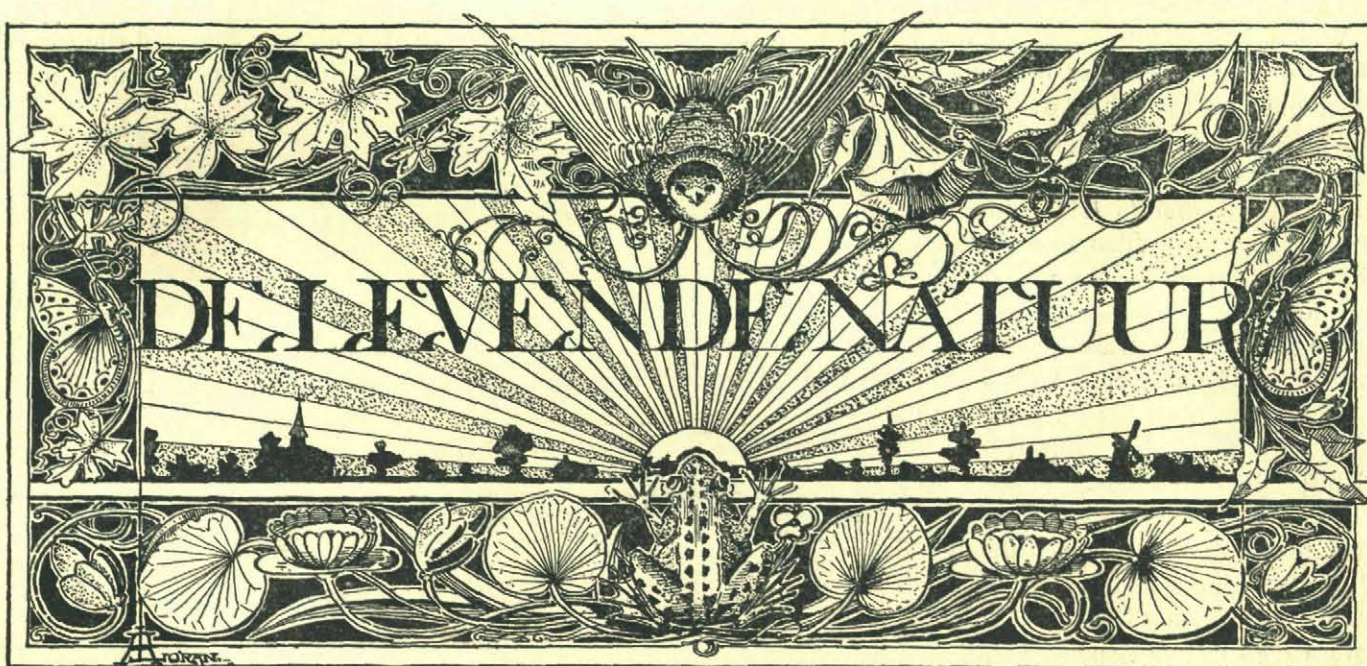


MEI 1904.

AFLEVERING 2.



REDACTIE

E. HEIMANS, Amsterdam en JAC. P. THIJSSSE, Bloemendaal.

ADRES DER REDACTIE:

JAC. P. THIJSSSE, TE BLOEMENDAAL.

UITGAVE VAN:

W. VERSLUYS TE AMSTERDAM.

Prijs per jaar f 3.60.

HONIGBIJEN.

Where the bee sucks there suck I.
SHAKESPEARE.

Ja, daar is werkelijk iets van aan. Als de natuurvrienden er eens toe mochten komen een prijsvraag uit te schrijven voor een goede zinspreuk, dan ding ik mee met het bovenstaande en doe afstand van de prijs wegens niet oorspronkelijkheid.

Waar de bijen garen in 't zomerzonnlicht, midden in de bonte bloemenwarreling aan den zuidzoom van 't bosch, op de eindeloze lila golven van heide en thijm, in de kruinen van de zoete linde, op 't geurende goud van den akker, daarheen trekt ook ons verlangen, onze lust; daar is ons stille genot van waarnemen, van denken over het raadselleven van al die vreemde wezens; ons zoo nabij, en toch vaak zoo veraf, dat het ons moeite kost, ook maar een enkel woordje te verstaan uit al die geluiden, ook maar enkele wenken te begrijpen uit al die bewegingen. Daar, als Oberon in Zomernachtsdroom:

*„I know a bank whereon the wild thyme blows
Where oxlips and the nodding violet grows,
Quite over-canopied with luscious woodbine,
With sweet musk-roses and with eglantine,*

en waar het zoemt en gonst, dat alles samenvloeit tot een groot geluid, een aanhoudend golvenden galmtoon, die opstijgt uit het bloemenvolk, dat mee zingt de groote scheppingshymne en zelf gaat leven,

meeleven en meebewegen door dat drukke, woelige, driftige bijengewiel.

Eerst zich aankondigen met langneerhangende achterpootjes, de sprieten naar voren, knikkend een groet; de vleugels een trillend flauw schitterlichtje, gonzend een vraag; dan neerstrijken op hoge teentjes, een kijkje hier een kijkje daar, vlug naar binnen aan 't werk; het honigpotje leeggepompt, het honigzakje volgezogen; naar een tweede pinksterbloem.

Die schijnt niet zoo vriendelijk; bijtje zoemt boos; gaat op den rand staan, wijkt terug, komt weer, probeert naar binnen te gaan, springt achteruit als gestoken; zweeft een handbreed boven de bloem rond; weer in de bloemgang, nu aarzelend, bang, voetje voor voetje, geen gevaar meer, het spinnetje heeft het veld geruimd.

Bij tienenviel tegelijk komen ze aan op de bloeiende weigelia's en bij tienenvliegen ze heen in dezelfde richting, waar hun gemeenschappelijke woning is: een moderne bijenvilla of het bekende strooien huis met een nauw deurtje voor dertigduizend bewoners, die nog bovendien voortdurend in- en uitgaan.

't Is de diertjes aan te zien, dat ze vervuld zijn van het gewicht van hun zending; geen oogenblik laten ze verloren gaan, nu 't zonnetje weer zoo lekker stooft na de lange regendagen, nu de bladeren dampen en de honigbakken van de bloemen overloopen.

Vullen, leegen, vullen, leegen, den heelen dag door. Ginds in de korf staan duizenden andere werklui klaar om aan te nemen, over te gieten het kostelijk goudgeel vocht; vat aan vat ligt daar in 't schemer-donker van den korfzolder en die duizenden vaten vullen de werksters daar binnen tot den rand en zorgen voor 't stollen met een droppeltje zuur en slaan er een dekseltje op, dat er niets meer uit kan loopen.

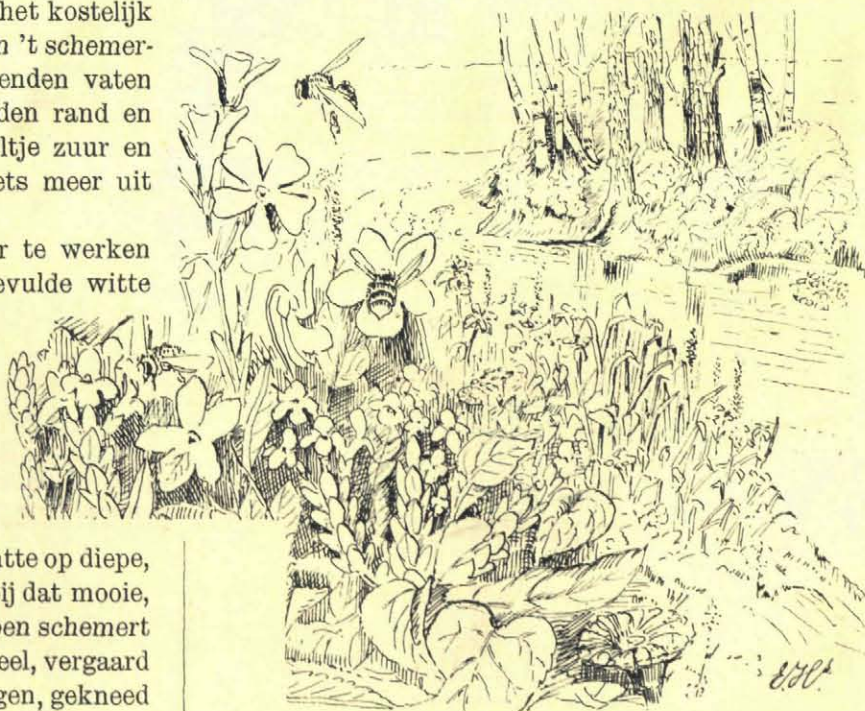
Om trots op te wezen en nog harder te werken is dat streelend gezicht van zoovele gevulde witte vaten; geen nood als de zon schuilt, geen zorg voor den winter, en alle kleintjes hebben brood.

Dat wordt elders bereid, ginds in dien hoek waar 't niet zoo duister is als op den honigzolder, waar een lichtbundeltje zich uitspreidde, dat binnenkwam door de nauwe poort en grijzig lichtte op diepe, leege vaten. Niet lang blijven ze leeg bij dat mooie, zonnige lenteweer; rood, geel, blauw, groen schemert het op den bodem, dat is het bloemenmeel, vergaard in 't licht en hier soort bij soort geborgen, gekneet met wat vocht en honig en goed geconserveerd.

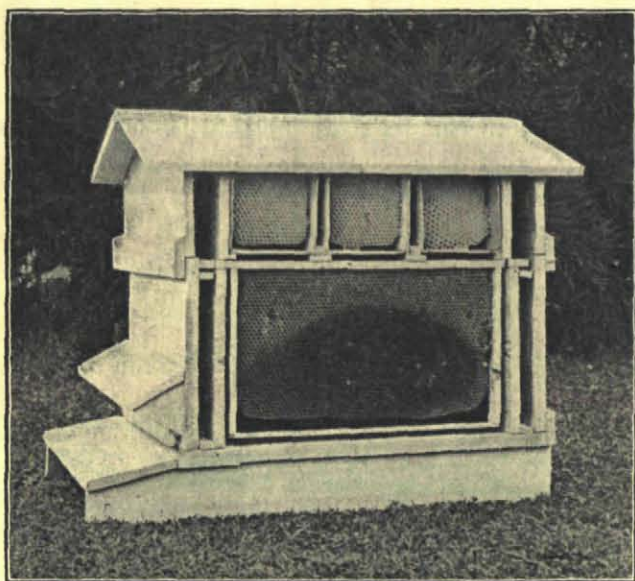
Het stuifmeelregiment heeft pas gefourageerd en is rijk beladen thuis gekomen. Nog is het licht en warm genoeg, om een tocht te wagen naar de groote linde en een volle lading terug te brengen. Maar men moet zich haasten, de korfjes zijn in een oogenblik geleegd door de handige jongelui, die verlangend kijken naar de kleurige geurige spijs; nog een weekje, dan mogen ook zij er op uit, de zonnige wereld in en zullen andere nog jongere het werk in 't donkere huis verrichten.

In dulle haast draaien de meelhalers zich rond

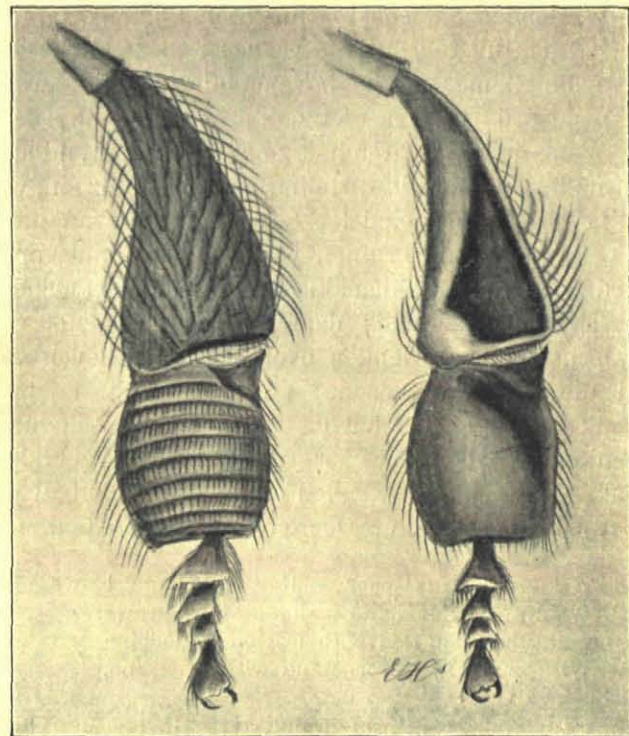
in de bloemen en dan op een kamperfoelieblaadje aan 't strijken en poetsen; eerst met de voorschuiers



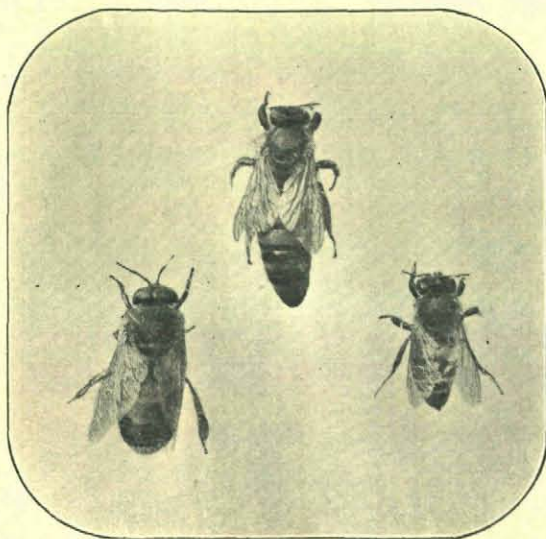
van de middelpooten dat alles naar achteren schuift; dan den kop geveegd met den voorpoot, de sprieten schoon afgeveegd en afgekamd met het zakkammetje van den voorscheen. Eindelijk komt de groote schuier in werking, die als de bezems van een veegwagen, al dat poeder als een lang zwad naar de zijden schuift; de pooten werken en rollen van links naar



De bijen-villa; een moderne bijenkast.
De voorplank is weggenomen. Onder de broedruimte,
hoben de honigkamers.



Achterpoot van de werkbij.
Links: Binnenzijde met de schuiers van het bovenste tarslid.
Rechts: Buitenkant met het korfje in den scheen.



Koningin (wijfje).
Dar (mannetje), Werkbij.

rechts, ze verzamelen zorgvuldig al het poeder en maken er kogels van, die vochtig zijn als deeg, door de olie van de haren. Nu gaat het vlug van den eenen poot in den anderen; kogel op kogel stapelt zich op in de groote scheenkorf aan de buitenzijde. Nu gauw een slokje honig gesnoept, een welverdiende avondrank, die niet wordt afgeleverd in het magazijn.

Dan vlug naar huis in rechte lijn; zonder aarzelen duiken ze weg in de donkere poort van hun eigen huis; de wachters aan het vlieggat wijken op zij, er is haast bij, want de avond daalt en nog zijn lang niet alle weer thuis. Zooveen wilde een vreemdeling naar binnen, hij had zich vergist en is bits te recht gewezen; maar hun eigen volkje kennen ze te goed.

Binnenshuis worden ze dadelijk ontlast en mogen ze rusten; de honigputters van vanmiddag zijn voor een deel ook vrij; één divisie evenwel heeft avonddienst in de korf. Ze hebben hun honig niet afgegeven voor de vaten in het groote magazijn; maar ze hebben dien uit hun ronde honigmaag in de lange maag er achter getransporteerd. Nu komen de kleine bloedaartjes en nemen het weg uit de maag en den darm en voeren het mee. Onzichtbaar-kleine werksters gooien de honigdeeltjes uiteen tot atomen of nog kleinere deelen; nog andere voegen ze weer samen, maar anders, en, wat honig was, wordt was, witte, geurige bijenwas.

Op zonderlinge, geheimzinnige wijze gaan de diertjes hierbij te werk. Net als de wilde Australiërs doen, als zij bij maneschijn samenkomen in het bosch en rijen vormen en zangen zingen, zich in figuren bewegen, langzaam, regelmatig als een plechtige optocht, waarvan zij zelf de beteekenis niet begrijpen,

zoo voegen de bijen zich bijeen. Eenige hechten zich met de klauwtjes der voorpooten naast elkaar vast in een hoekje van den korf, andere haken hun pooten in die der voormannen; weer anderen hangen als acrobaten aan deze te bengelen, zoodat er drie of vier bijenreeksen neerhangen, die zachtjes zoemend gaan bewegen. De onderste raken elkaar met de achterpootjes, haken vast en zoo vormen zich twee of drie kransen; hieraan hechten zich andere bijen vast en weer andere tot er een guirlande van bruine gonzende bijen afhangt in den korf. Steeds haken zich andere in de nog vrije pootjes vast en eindelijk schommelt er een levend gordijn van bijen, vast aaneen gesloten, heel zacht heen en weer. Al het andere werk rust; de wachters aan de poort dommelen; de fourageurs slapen; de schoonmaaksters en reparateurs liggen op de raten, de kindermeisjes eveneens, alleen de wiegenbouwsters wachten ongeduldig met trillende vleugels tot daar boven de groote levende fabriek zijn eerste welbereid materiaal zal afleveren.

E. HEIMANS.

(Wordt vervolgd).



Honigbijen op wilgenkatjes.